

"גוד אסיק מחיצתא" אף במחיצות שאינן ניכרות.

ומקשינן על רב ממשנתנו:

תנן: וחכמים אומרים כל אחד ואחד מן הגגין רשות לעצמו ולא יטלטל מגג לגג.

ב-ט9

וקא סלקא דעתין דהכי משמע: דוקא מגג לגג לא יטלטל, הא בכל הגג עצמו מותר לטלטל.

ותיקשי: בשלמא לשמואל — המתיר לטלטל בכל הגג — ניהא דברי המשנה.

אלא לרב — דאסר — קשיא משנתנו? (7)

אמרי תירצו בי רב בבית מדרשו של רב משמיה דרב: לעולם אף בכל הגג אסור לטלטל. ומה שנקטה המשנה בלשונה שאין לטלטל מגג לגג לפי שכל אחד ואחד הוא רשות לעצמו — הכי קאמר התנא:

שלא יטלטל שתי אמות בנג זה, ושתי אמות בנג זה. ואף שלא העביר ארבע אמות בכרמלית, מכל מקום אסור, כיון שהוא לטלטל מגג לגג.

ואם כן, לא תידוק מינה, אלא שטלטול ארבע אמות באותה רשות שפיר דמי, אבל יותר מארבע אמות, לא.

ותו תמהינן עליה דרב: והא אמר רבי אלעזר: כי הוינן בהיותנו בבבל, הוה אמרינן הכי:

תלמידי חכמים שלמדו בי רב, בבית מדרשו

של רב, משמיה דרב, אמרו: אין מטלטלין בו [בגג הפרוץ לחבירו] אלא בארבע אמות.

ואילו הני אותם תלמידי חכמים דבי שמואל בבית מדרשו של שמואל תנו, שנו ברייתא, שאמור בה:

אין להם לבני הבית אלא טלטול מהבית אל גגן. כלומר, ולא מגג לגג.

ומיהו משמע נמי דלא כרב. כי מאי "אין להם אלא גגן"? לאו, הכונה היא דשרו לטלטוליה בכוליה גג. דהכי משמע, שלא יטלטלו לגג אחר. הא בגג שלהם יטלטלו, על אף שהוא פרוץ במלואו לגג השני האסור לו בטלטול, ותיקשי לרב? (8)

ומשנינן: ומי אלימא הך ברייתא להקשות ממנה, יותר ממתניתין דידן דלא קשיא מינה, וכדאוקימנא, שהכונה היא לומר שלא יטלטל שתי אמות בנג זה ושתי אמות בנג זה.

הכא נמי, הכי קאמר: אין להם אלא גגן. ולא יטלטלו שתי אמות בנג זה ושתי אמות בנג זה. ולא תידוק מינה, אלא, שארבע אמות בגג אחד שפיר דמי, אבל יותר מכך לא תידוק.

אמר רב יוסף לאחר שחלה ושכח תלמודו — לא שמייע לי הא שמעתא דשמואל, דאמר, אמרינן גוד אסיק אפילו במחיצות שאינן ניכרות!

אמר ליה אביו: את בעצמך אמרת ניהלן להא דשמואל. ואהא [ועל זה] אמרת ניהלן:

8. וכתב הריטב"א: הוה מצי לשנויי דמיירי במחיצות הניכרות.

7. וכתב הריטב"א: הוה מצי למימר דמיירי במחיצות הניכרות.

ואמרת לך — אתה, רב יוסף — עלה:

אמר רב יהודה אמר שמואל: (10)

החילוק בין גג רחב לצר הוא, היות שעל אותן המחיצות העודפות של הגג הרחב אין איש דורס, במקום שאנו רואין אותן כאילו הן עולות. ואילו על המחיצות שאנו רואין אותן כעולות בין הגג הצר לגג הרחב, דורסים העוברים והשבים מגג לגג.

ולפיכך אמר שמואל: לא שנו שאסור לטלטל בגג הצר, אלא כשיש דיוורין על גג זה ודיוורין על גג זה ועוברין כל שעה מזה לזה, דהויא לה הא מחיצה דגג הקטן מחיצה נדרסת, ולכן אינה חשובה מחיצה.

אבל אין דיוורין על זה ועל זה — שניהם מותרין. לפי שאנו רואין אף את מחיצות הבית שבין שני הבתים, כאילו הן עולות ומפרידות בין שני הגגות.

הרי, שאמרת משמיה דשמואל דאמרינן גוד אסיק מחיצתא אף במחיצות שאינן ניכרות. שהרי על כרחך המדובר הוא בגג הסמוך לחבירו, שאין ניכרות בו מחיצות הבתים. כי אם לא היו הגגות סמוכים, אלא היו רחוקים במידה כזאת שהיו המחיצות ניכרות, איך

על הא דתנן לקמן [צב א — רש"ש]: גג גדול [רחב] הסמוך לגג קטן [צר] — הגדול מותר בטלטול בכלו, והקטן אסור.

ולשיטת רב, הטעם הוא, לפי שאין רשות נאסרת אלא כש"נפרצה במלואה" לרשות השניה האסורה בה בטלטול. אבל רשות שאינה פרוצה במלואה אלא שיש לה מחיצות [גיפופים] משני צדי הפתח [והיא פתוחה בפתח שאינו רחב מעשר אמות], הרי גיפופים אלו עושים את הפירצה ל"פתח". וכיון שאינה "פרוצה" אלא "פתוחה" אינה נאסרת.

והשתא, כיון דלשיטת רב, במחיצות הניכרות אמרינן גוד אסיק, נמצא, שכתלי הבית הרחב יותר — באותו מקום שעודפים הם על הבית הצר — ניכרין הן לעומדים על הגג. ולכן אמרינן בהו "גוד אסיק מחיצתא", ונחשב הדבר כאילו על הגג עצמו יש גיפופי משני צידיו, באותו המקום שבו מתרחבים כתלי הבית הרחב יותר מכתלי הבית הצר, ונעשית "פרצתו" במקום חיבורו לגג הצר, ל"פתח". ולפיכך מותר הוא בטלטול.

אבל הגג הצר, כיון שאין לו מחיצות ניכרות כלל, נמצא, שפירצתו לגג הרחב הסמוך לו "פירצה" היא, ונאסר כדין רשות הפרוצה במלואה לרשות אחרת האסורה לה. (9)

הבתים לגגות. שכשרשות אחת נפרצה לחברתה, נעשתה הרשות כרשות אחת לבני שתי הגגות, ואסור לטלטל מבית המיוחד לו, לגג המשותף לו ולחבירו, שחבירו אוסר עליו — וראה מה שכתב בזה, ב"יתרון האור" במשניות.

10. לשיטתו סבירא ליה ביאור אחר במשנה.

9. ואותן מחיצות עודפות, כיון שאינן כנגד הגג הצר אלא מחוצה לו, אינן עושות פירצת הגג הצר, לפתח, וראה הטעם בתוספות ובריטב"א.

וראה ברש"י לקמן על המשנה, שפירש, שאין המשנה מדברת לענין טלטול ביותר מארבע אמות משום רשות שנפרצה במלואה למקום האסור לה, דהוי ככרמלית. אלא לענין טלטול מן

היו דורסים מגג לגג.

אמר להו רב יוסף: **אנא** לא אמרתי לכם כמו שאמרתם.

אלא **הכי אמרי לכו** [כך אמרתי לכם] משמיה דשמואל: **לא שנו** שיש חילוק בין הגג הרחב לצר, **אלא שיש מחיצה ממש על** גג זה הרחב, מכל סביבותיו, חוץ מאותו מקום שהוא דבוק לגג הצר, **ומחיצה על זה** הגג הצר משלשת רוחותיו, ופרוץ הגג הצר במלואו ברוח הרביעית שכנגד הגג הרחב.

הגדול מישתרי ניתר הוא באמצעות **הגיפופי**, שהן מחיצות ממש על הגג, ופתח ביניהן. ולפיכך, מותר הוא.

ואילו הגג **הקטן**, שאין לו כלל מחיצות ברוח הרביעית, הרי הוא **נפרץ במלואו** למקום האסור לו, ולפיכך אסור הוא.⁽¹¹⁾

אבל אם אין מחיצה לא על זה ולא על זה — שניהם אסורים.

והטעם: הקטן אסור, כיון שאי אפשר כלל לומר "גוד אסיק" במחיצות שאינן ניכרות [ואף שמואל מודה בזה, לדעת רב יוסף].

ואף הגג הגדול — למרות שהמחיצות של הבית הרחב ניכרות משני צדדיו, ויש לומר בהן גוד אסיק — בכל זאת הוא אסור בטלטול, כיון שאין לו פתח ניכר, שאין דרך לעשות כך פתח.

ולפיכך אינו פתח אלא פירצה, ואסור.

ואקשי ליה אביי לרב יוסף: **והא "דיריין"**

אמרת לן, ועל כרחך מחמת דריסתם של הדיריים מתבטלת המחיצה של הגג הקטן, ולא כדאמרת שהדבר תלוי במחיצות שעל הגג.

אמר ליה רב יוסף: **אי אמרי לכו "דיריין"**, אם אכן הזכרתי "דיריין" בדברי שמואל, הרי על כרחך אינו מפני החילוק שבין רחב לצר, שברחב מותר לטלטל ובצר אסור.

אלא לענין טלטול של בני הגג הרחב בגג הקטן הוא שתלה שמואל דינו בדיריין.

והכי אמרי לכו: לא שנו — שבני הגג הרחב מותרין בטלטול בגגם, ואסורין בטלטול בגג הצר, מפני שהגגין כל אחת רשות לעצמה, ולא עירבו — **אלא שיש מחיצה ראויה לדירה** [קיימת וקבועה — ריטב"א] **על זה** [הגג הרחב], **ומחיצה ראויה לדירה על זה** [הגג הצר].

דהגג הגדול **מישתרי** לטלטל בו לבני הגג הגדול **בגיפופי**, ואילו קטן **נפרץ במלואו**, ולכן אף בני הגג הגדול אסורים בטלטול בגג הקטן, מפני שלא עירבו עמהם.

אבל אם יש מחיצה ראויה לדירה על היקף הגג הגדול, ומחיצה שאין ראויה לדירה על הגג הקטן — **אפילו על הגג הקטן שרי לבני גדול לטלטל בו!**

מאי טעמא?

כיון דבני הקטן **לא עבוד מחיצה הראויה לדירה** כפי שעשו בני גג הגדול — **פלוקי פליקו**, הרי זה כאילו סילקו בני הגג הקטן את **נפשיהו מהכא**, מהגג הקטן, ומחלו את

11. וראה מהרש"א ושפת אמת, למה לי מחיצה בגדול מכל סביבותיו, ולמה לי מחיצה בקטן.

ביתו], ואילו לצד הגגין היתה עליתו סתומה ללא פתח.

ובכך הרי זה כאילו דאמר העושה את העליה:

רק כדי לנטורי תרביצא [לשמור גינתין] הוא ז-א דעבידא עשיתי את העליה, ובכך הוא סילק את עצמו מהשימוש בגגין.

בעי רמי בר חמא, דסבירא ליה כרב דלעיל [דף פט א] שגגות הסמוכין זה לזה דינם ככרמלית, ואסור לטלטל בהם יותר מארבע אמות:

טלטול חפץ שתי אמות כנג ושתי אמות בעמוד הסמוך לגג, העומד ברשות הרבים, כשהוא גבוה עשרה טפחים ורחב ארבעה טפחים — מהו שיהא מותר?

ותמהינן עלה: מאי קא מיבעיא ליה?

והרי הגג כרמלית הוא, ואילו העמוד רשות היחיד הוא, שהרי הוא גבוה עשרה ורחב ארבעה, והאם כרמלית ורשות היחיד — קא מיבעיא ליה אם מותר להוציא מזה לזה? והרי פשיטא דאסור!

ואמרינן עלה: ואף רמי בר חמא לא ביטא שאלתו כראוי אלא אנב חורפיה [מתוך חריפותו] מיהר בשאלתו, ולא עיין בה יפה.

אלא הכי קמיבעיא ליה לרמי בר חמא:

רשותם לבני הגג הגדול, שהרי גילו בדעתם שאין הם דרים שם.

והוי הך דינא כהא דאמר רב נחמן לדעת רבנן, האוסרים לטלטל מגג לגג:

אם עשה האחד סולם קבוע לגגו, והאחרים לא עשו — הותר האחד בכל הגגין כולן!

שכיון שהשאר לא עשו סולם לעליה על הגג, גילו בדעתם שאין הם דרים שם, ומחלו את רשותם לזה שעשה.⁽¹²⁾

אמר אבוי: אם בנה עליה על גבי כל גג ביתו, ועשה לפניה דקה, מחיצה נמוכה, גבוהה ארבעה טפחים [ראה ר"ח וריטב"א, והגהות על הריטב"א] — הותר בכל הגגין כולן, שגילה בדעתו שהוא מחזיק בגגיהן. והם, שלא עשו כן, מחלו את השימוש בגגים לגבוי, ונעשו כל הגגין כאילו הם רשות שלו.

אמר רבא: פעמים שהדקה [כלומר: בנית העליה כולה עם הדקה שלפניה] — גאון יעקב] גורמת לאיסור טלטול בגגין. עד שאפילו רבי מאיר, הסובר שכל הגגין רשות אחת הן, ומותר לטלטל מזה לזה, הכא הוא אוסר.⁽¹³⁾

היכי דמי?

כגון דעבידא שעשה את פתח עליתו להדי בכיוון תרביצא דביתיה [לצד של גינת

אותן כלים בכל הגגין כולן.

13. ראה חזון איש סימן ק"ד סקי"ב ד"ה שם פעמים.

12. על פי ריטב"א בהבנת רש"י. ודעת הריטב"א, דשפיר שייך דין זה אף לרבי שמעון, שהרי רבי שמעון אוסר לטלטל כלים ששבתו בבית, מגג לגג, ואם עשה סולם מותר לטלטל